

BURDUR İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ NEZARETHANELERİ ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2022/50

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 31.08.2022 tarihli ve 2022/577 sayılı kararıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
1. GİRİŞ	1
2. NEZARETHANELERDE GERÇEKLEŞTİRİLEN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER	2
2.1. Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü	3
2.2. Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği	6
2.3. Çocuk Şube Müdürlüğü	11
3. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER	14
3.1. Burdur İl Emniyet Müdürlüğüne Tavsiyeler	14

KISALTMALAR

AİÖK	: Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
BM	: Birleşmiş Milletler
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
ÇİM	: Çocuk İzleme Merkezi
KOM	: Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü
m.	: Metre
NARKO	: Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
para.	: Paragraf
Polnet	: Polis Bilişim Sistemi
TEM	: Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması
UPS	: Kesintisiz Güç Kaynağı

1. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 6701 sayılı özel bir Kanun'la kurulmuş olup Kanun'un temel maksadı 1'inci maddede; “...insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek” şeklinde belirtilmiştir.
2. 14 Eylül 2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol (OPCAT)'ü imzalanmış, söz konusu sözleşme 2011 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiş ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanmıştır. Sözleşmenin 1'inci maddesinde OPCAT'in amacı; “Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmak” olarak belirlenmiştir.¹
3. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-ı bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2/1-k bendine göre UÖM: “İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi” ifade etmektedir.
4. Suç işlediği şüphesini gösteren somut delillerin varlığı halinde kişinin kolluk kuvvetleri tarafından özgürlüğünden yoksun bırakılmasına ilişkin genel hükümler 04.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda (CMK) yer almaktadır. CMK'nın 99'uncu maddesinde “Gözaltına alınan kişilerin bulundurulacakları nezarethanelerin maddi koşulları, bu kişinin hangi görevlinin sorumluluğuna bırakılacağı, sağlık kontrolünün nasıl yapılacağı, gözaltı işlemlerine ilişkin kayıt ve defterlerin nasıl tutulacağı, gözaltına alınmanın başlangıcında ve bu tedbire son verildiğinde hangi tutanakların tutulacağı ve gözaltına alınan kişiye hangi belgelerin verileceği ile kolluk tarafından gerçekleştirilen yakalama işlemlerinin yürütülmesinde uyulacak kuralların yönetmelikle gösterileceği” hükmü bulunmaktadır.

¹ Birleşmiş Milletler (BM), Genel Kurul, İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme'nin Ek İhtiyari Protokolü, 39/46, m. 1.

5. 01.06.2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 4'üncü maddesine göre nezarethaneler; “Şüpheli veya sanıkların haklarındaki işlemlerin tamamlanıp adli mercilere sevk edilinceye kadar bekletilmesi amacıyla yapılmış yerleri” ifade etmektedir.
6. 6701 sayılı Kanun’un 9/1-j bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirme görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin tutulduğu nezarethanelere ziyaretler düzenlemek TİHEK’in görev ve yetki alanı kapsamındadır.
7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 18.01.2022 tarihli ve 2022/43 sayılı kararı ve 24.06.2022 tarihli ve 11296 sayılı Başkanlık Makamı oluruna istinaden Burdur İl Emniyet Müdürlüğü Nezarethanelerine 28.06.2022 tarihinde *habersiz* bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret heyetinde; ... yer almıştır.
8. TİHEK tarafından 6701 sayılı Kanun’un 9/1-j maddesi ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 96/3 maddesine istinaden tanzim edilen bu rapor; Burdur İl Emniyet Müdürlüğü Nezarethanelerine yapılan ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

2. NEZARETHANELERDE GERÇEKLEŞTİRİLEN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

9. Ziyaret, saat 21.00’de Burdur İl Emniyet Müdürlüğünde görevli Şube Müdürleri ile yapılan ön görüşme ile başlamıştır. Görüşmede; UÖM hakkında genel bir bilgilendirme yapılarak gerçekleştirilecek ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiş ve İdareden, İl Emniyet Müdürlüğü bünyesinde bulunan şubeler ve bu şubelerin gerçekleştirdikleri iş ve işlemler hakkında genel bilgiler alınmıştır. Görüşmelerin ardından sırasıyla Asayiş Şube Müdürlüğü, Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü, Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği ve Çocuk Şube Müdürlüğü binaları gezilmiştir.
10. İl Emniyet Müdürlüğü ana hizmet binasının genelinin idari işlere tahsis edildiği ve bina içerisinde sadece Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü nezarethanelerinin kullanılmakta olduğu görülmüştür.

11. İl Emniyet Müdürlüğü ana hizmet binasında; Asayiş Şube Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü (KOM) ve Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü (NARKO) yer almaktadır. Ancak ana hizmet binasında anılan şubelere tahsisli nezarethaneler bulunmamaktadır. Bu şubeler, özgürlüğünden mahrum bırakılan kişileri ana hizmet binasına yaklaşık 1,5 km mesafedeki Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği nezarethanelerinde tutmaktadır. Çocuk Şube Müdürlüğü binası ise ana hizmet binasından ayrı bir yerleşkede yer almakta ve İl Emniyet Müdürlüğü ana hizmet binasına yaklaşık 4,5 km uzaklıkta bulunmaktadır.
12. Heyet tarafından, İl Emniyet Müdürlüğü ana hizmet binasının bodrum katında yer alan ve sekiz yıldır fiilen kullanılmayan Asayiş Şube Müdürlüğüne ait nezarethaneler gezilmiştir. İncelenen bu alanda; üç nezarethane odası, üç ifade alma odası ve bir müdafî görüşme odası bulunmaktadır. Ancak nezarethane odaları, arşiv odası olarak kullanılmakta olup ziyaret tarihi itibarıyla bu alanın kişilerin alıkonulması için kullanılmadığı tespit edilmiştir. İdare, sadece hırsızlık ve dolandırıcılık gibi suçlarda veya diğer nezarethanelerde yoğunluk olması halinde, ifade alma ve müdafî görüşü gibi işlemlerin bu bölümde gerçekleştirilebildiğini belirtmiştir.
13. Ziyaret tarihinde, Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği nezarethanelerinde Asayiş Şube Müdürlüğünce yürütülen tahkikat kapsamında bir özgürlüğünden mahrum bırakılanın tutulduğu görülmüş ve bu kişi ile görevli personeli bulunmaksızın özel görüşme gerçekleştirilmiştir. Ziyaret tarihinde, Çocuk Şube Müdürlüğü ve Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü nezarethanelerinde ise herhangi bir özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunmadığından, bu şubelerde birebir görüşme gerçekleştirilememiştir.

2.1. Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü

14. TEM Şube Müdürlüğü nezarethaneleri İl Emniyet Müdürlüğü ana hizmet binasının altıncı katında yer almaktadır. Şube nezarethanelerine binada bulunan üç adet asansör ve merdiven ile erişim sağlanmaktadır.
15. Şubenin bulunduğu binada, kat boşluklarına olası kazaları ve intihar vakalarını önlemek üzere güvenlik fileleri yerleştirildiği görülmüştür.
16. Şubede toplam üç nezarethane odası bulunmaktadır. Odalar tek kişilik düzenlenmiştir. Şube nezarethanelerinde kadın-erkek nezarethane odası ayrımı yapılmadığı anlaşılmıştır. İdare,

tutulanların sayısının üçü geçmesi ve farklı cinsiyetlerde olmaları halinde diğer şube nezarethanelerinin kullanıldığını ifade etmiştir.

17. Nezarethane odaları 6,56 m² (en: 1,96 m, boy: 3,35 m, yükseklik: 2,59 m) alana sahiptir. Nezarethane odalarındaki oturma bölümleri rahatlıkla uyunabilecek yumuşak ve silinebilir kumaş şilte ile kaplıdır. Nezarethane odalarının tümünde yeterli sayıda battaniye bulunmaktadır. İdare, battaniyelerin rutin olarak ayda bir defa polisevinde yıkandığını belirtmiştir.
18. Personel tarafından nezarethanelerde tutulan kişilerin herhangi bir ihtiyaçlarının olup olmadığını tespit etmek üzere yarım saatlik aralıklarla kontrollerinin yapıldığı belirtilmiştir. Ayrıca bu rutin dışında tutulan kişilerin nöbetçi personele seslenerek ihtiyaçlarını iletebildikleri eklenmiştir. Ancak bunların dışında nezarethane odalarında, tutulanların kullanabileceği herhangi bir acil durum butonu bulunmadığı anlaşılmıştır.
19. Nezarethane odalarının havalandırma ve doğal ışık ihtiyaçları, odalarda bulunan delikli menfezler ve koridordaki açılabilir pencereler vasıtasıyla karşılanmaktadır. Odaların ısınması ise merkezi sisteme bağlı petekler aracılığıyla sağlanmaktadır.
20. Nezarethanelerin, rutin (günde bir defa) temizlikleri dışında; tutulanların gözaltı işlemleri öncesinde ve işlemleri bitip nezarethanedен ayrılmalarının akabinde görevli personel tarafından ayrıca temizlendiği ifade edilmiştir. Bununla birlikte nezarethane odalarının bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi amacıyla düzenli olarak (haftada iki defa) dezenfekte edildiği belirtilmiştir.
21. Nezarethanede bir tuvalet, bir banyo, bir lavabo bulunduğu, ancak engelli bireylerin kullanımına uygun tuvalet, banyo ve lavabonun mevcut olmadığı, kadın ve erkek tutulanların aynı tuvalet ve banyoyu kullanabildiği görülmüştür. Sıcak suyun termosifon ile sağlandığı belirtilmiş, Heyet tarafından sıcak su akışı tecrübe edildiğinde uzun süre beklenilmesine rağmen sıcak suyun gelmediği gözlemlenmiştir.
22. İdare, engelli tutulanlar için banyo ihtiyaçlarını giderebilmeleri adına ihtiyaç duyulduğunda tabure temin edilebildiği bilgisini vermiştir.
23. Nezarethane tuvalet ve banyolarında sabun, terlik, havlu gibi hijyen malzemelerinin bulunduğu; ancak bu alanların zemininin kirli olması ve kötü bir kokunun bulunması nedeniyle temizliğinin yeterli şekilde yapılmadığı kanaati oluşmuştur.

24. Şubede tutulanların gıda ihtiyaçları; diyet, vejetaryen gibi özel beslenme durumları gözetilerek günlük iaşe bedelleri doğrultusunda üç öğün kumanya şeklinde karşılanmaktadır. İçme suyu ihtiyaçları ise 200 ml'lik kapalı pet bardak sular ile sınırsız bir şekilde sağlanmaktadır. Bununla birlikte İdare, şubede tutulan kişilerin özgürlüğünün geçici olarak kısıtlanmasını da göz önünde bulundurarak market ve kantine erişim izni verilmediğini belirtmiştir.
25. Tutulanların acil tıbbi müdahale ihtiyacında ivedilikle 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü hattındaki görevliye tutulanın gözlemlenen durumu hakkında ön bilgilendirmenin yapıldığı ve akabinde Cumhuriyet Savcısına duruma ilişkin bilgi verildiği belirtilmiştir. 112 Çağrı Merkezi Müdürlüğünce sevk edilen ambulans ekibi tarafından hasta-tutulana ilk müdahalenin gerçekleştirildiği, hastane ortamında müdahale edilmesine karar verilen tutulanların ise tahkikatı yürüten birimde görevli memur eşliğinde en yakın sağlık kuruluşuna sevklerinin sağlandığı belirtilmiştir. Ayrıca tedavi işlemlerinin tamamlandığı bilgisini içeren doktor raporu ile birlikte tutulanların tekrar nezarethaneye giriş işlemlerinin yapıldığı bilgisi de eklenmiştir.
26. Sürekli ilaç kullanması (adli doktor raporunda yer alan) gereken kronik hastalığı bulunan tutulanların ilaçlarının, nezarethane görevlisi tarafından kullanım saatlerine riayet edilerek dağıtımının düzenli olarak gerçekleştirildiği belirtilmiştir.
27. CMK'nın 91/4. maddesi ve Terörle Mücadele Kanunu'nun geçici 19. maddesi uyarınca gözaltı süreleri her defasında bir gün uzatılan tutulanlara, her uzatma süresinin başlangıcından önce sağlık kontrolü için hastaneye görevli personel eşliğinde götürülerek sağlık raporu düzenlenmektedir.
28. İdare, şubede yapılan üst aramalarında tutulanların üstünde bulunan eşyaların personelce teslim alındığını ifade etmiştir. Şubede tutulanların üst aramaları için ayrı bir oda tahsis edilmediğinden arama sırasında müsait olan herhangi bir odanın kullanıldığını da belirtmiştir.
29. Şube Müdürlüğünde bir adet ifade alma odası bulunmaktadır. Odanın yeterli ışıklandırma ve havalandırma imkânına sahip olduğu ve oda içinde gerçekleştirilen normal seviyedeki konuşma seslerinin yankı yaptığı gözlemlenmiştir.
30. TEM Şube nezarethanelerinde müdafî görüşmelerinin gerçekleştirilebilmesine tahsis edilen ayrı bir görüşme odası bulunmamakta, bu görüşmeler personel odasında yaptırılmaktadır. Ayrıca odada, müdafî ve tutulanların karşılıklı görüşmelerini gerçekleştirebileceği masa ve

sandalye gibi eşyaların da bulunmadığı görülmüştür. Bununla birlikte Şube katının güvenlik kamera kayıtlarının muhafaza edildiği bilgisayar sistemi de bu odada yer almaktadır.

31. Nezarethaneye alınanların kayıt defteri Heyetimizce incelenmiş ve Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmelik'in 12. maddesinde belirtilen hususların defterde yer aldığı, kayıtların eksiksiz tutulduğu ve görevli Cumhuriyet Savcısı tarafından da bu defterin düzenli olarak incelendiği anlaşılmıştır.
32. Şube koridorlarında nezarethane talimatnamesinin asılı olduğu görülmüştür. Tutulanların haklarını gösteren CMK'nın 147. ve 91. maddelerine göre hazırlanmış Sanık Hakları Formunun yabancı uyruklu şahısların anlayacakları dillerde nezarethane duvarlarına asılı olduğu, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi afişlerinin bulundurulduğu görülmüştür.
33. Şubede yabancı bir tutulan olması ve tercüman hizmetine ihtiyaç duyulması halinde Göçmen Kaçakçılığıyla Mücadele ve Hudut Kapıları Şube Müdürlüğü ya da İstihbarat Şube Müdürlüğünden tercüman talep edildiği belirtilmiştir.
34. TEM Şube Müdürlüğünde 7/24 esasına uygun kayıt alan beş adet güvenlik kamerasının bulunduğu, kamera açılarında kör nokta bulunmadığı, kamera kayıtlarının geriye dönük 101 gün süreyle saklandığı görülmüştür.
35. İdare, şubedeki kadın ve erkek personel sayısının yeterli olduğu ifade etmiş, gözaltına alınan kadınlarla ilgili işlemlerin kadın personel tarafından yapıldığını ve geceyi nezarethanede geçirmesi gereken kişinin kadın olması durumunda kadın personelin de nöbet tuttuğunu belirtmiştir.
36. Nezarethanelerde seccade bulunmamakta olup İdare, namaz kılmak isteyen tutulanların battaniyelerini yere sererek namaz kılabildiklerini ifade etmiştir.

2.2. Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği

37. Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği binası, İl Emniyet Müdürlüğü ana hizmet binasına yaklaşık 1,5 km mesafede bulunmaktadır. Şube Müdürlükleri (Asayiş, KOM, NARKO) nezarethane işlemleri için bu merkezi kullanmaktadır.
38. Nezarethane odalarının binanın bodrum katında yer aldığı, odalara merdivenle ulaşıldığı, ancak engellilerin kullanımına uygun engelli rampası bulunmadığı görülmüştür.

39. Amirlikte her odada iki kişinin kalabileceği şekilde iki adet nezarethane odası bulunmaktadır. Odaların yüzölçümleri eşit olup 7,53 m² (en: 3,14, boy: 2,40 boy, yükseklik: 2,52 m) alana sahiptirler. Odalar kadın-erkek olarak ayrılmamış; İdare, farklı cinsiyet gruplarından tutulanlar olması halinde tutulanların cinsiyetlerine göre ayrı nezarethane odalarına yerleştirildiklerini ifade etmiştir.
40. Nezarethane odalarındaki oturma bölümleri rahatlıkla uyunabilecek yumuşak ve silinebilir kumaş şilte ile kaplıdır. Nezarethane odalarının tümünde yeterli sayıda battaniye bulunmaktadır.
41. Odalarda bulunan battaniyelerin kenar bantlarının sökülmemiş olduğu görülmüş ve tutulanları olası tehlikelerden korumak adına battaniye kenarlıklarının sökülmesi gerekliliği İdareye iletilmiştir.
42. Tutulanların gözaltına alınmasından önce ve gözaltı işlemleri tamamlanıp Adliyeye sevk edilmeleri sonrasında battaniyelerin polisevi çamaşırhanesinde yıkatarak tekrar kullanıma hazırlandığı belirtilmiştir.
43. Personel tarafından nezarethanelerde tutulan kişilerin herhangi bir ihtiyaçlarının olup olmadığını tespit etmek üzere yarım saatlik aralıklarla kontrollerinin yapıldığı belirtilmiştir. Ayrıca bu rutin dışında tutulan kişilerin nöbetçi personele seslenerek veya kameraya el sallayarak ihtiyaçlarını iletebildiği bilgisi verilmiştir. Ancak bunların dışında nezarethane odalarında, tutulanların kullanabileceği herhangi bir acil durum butonu bulunmadığı anlaşılmıştır.
44. Nezarethanelerde havalandırma ve soğutma sistemi bulunmamakta olup odaların havalandırma ihtiyacı demir parmaklıklı pencereler aracılığıyla sağlanmaktadır. Demir parmaklıklı pencerelerden odalara yeterli düzeyde doğal ışık girmektedir. Odaların ısınması ise merkezi kalorifer sistemine bağlı petekler ile sağlanmaktadır.
45. Nezarethanelerin, rutin (günde bir defa) temizlikleri dışında; tutulanların gözaltı işlemleri öncesinde ve işlemleri bitip nezarethanedan ayrılmalarının ardından görevli personel tarafından temizlendiği ifade edilmiştir. Bununla birlikte nezarethane odalarının bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi amacıyla düzenli olarak (haftada iki defa) dezenfekte edildiği belirtilmiştir.

46. Nezarethanelerin bulunduğu katta bir tuvalet, bir banyo, bir lavabo bulunduğu, ancak engelli bireylerin kullanımına uygun tuvalet, banyo ve lavabonun mevcut olmadığı, kadın ve erkek tutulanlara ayrı tuvalet ve banyoların tahsis edilmediği görülmüştür. Sıcak suyun termosifon ile sağlandığı belirtilmiş, Heyet tarafından sıcak su akışı tecrübe edildiğinde uzun süre beklenilmesine rağmen sıcak suyun gelmediği gözlemlenmiştir.
47. Tutulanlara günde üç öğün yemek verilmekte, diyet, vejetaryen gibi özel beslenme durumları özellikle gözetilmektedir. Yemeklerin polisevinden temin edildiği belirtilmiştir. Ayrıca sağlık durumu nedeniyle özel beslenmeye ihtiyaç duyan tutulan olursa talep edilmesi halinde yakınları tarafından getirilen yemeklerin bu tutulanlara verilebildiği belirtilmiştir. Kantin ve market ihtiyaçlarının da tutulanların talepleri doğrultusunda görevlilerce karşılanabildiği bilgisi alınmıştır. Tutulanların içme suyu ihtiyacı, herhangi bir sınırlama olmaksızın 200 ml kapalı pet bardak sular kendilerine verilerek karşılanmaktadır.
48. Engelli, hasta, yaşlı, hamile ve özel ihtiyaçları bulunan kişilerin gözaltına alınması halinde konu ile ilgili ivedilikle soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcısına tutulanlar hakkında bilgi verildiği belirtilmiştir. Bu kişilerin, Cumhuriyet Savcısı talimatı olmadan nezarethaneye konulmadığı ifade edilmiştir.
49. Tutulanların acil tıbbi müdahale ihtiyacında ivedilikle 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü hattındaki görevliye tutulanın gözlemlenen durumu hakkında ön bilgilendirmenin yapıldığı ve akabinde Cumhuriyet Savcısına duruma ilişkin bilgi verildiği belirtilmiştir. 112 Çağrı Merkezi Müdürlüğünce sevk edilen ambulans ekibi tarafından hasta-tutulana ilk müdahalenin gerçekleştirildiği, hastane ortamında müdahale edilmesine karar verilen tutulanların ise tahkikatı yürüten birimde görevli memur eşliğinde en yakın sağlık kuruluşuna sevklerinin sağlandığı belirtilmiştir. Ayrıca tedavi işlemlerinin tamamlandığı bilgisini içeren doktor raporu ile birlikte tutulanların tekrar nezarethaneye giriş işlemlerinin yapıldığı bilgisi de eklenmiştir.
50. Sürekli ilaç kullanması (adli doktor raporunda yer alan) gereken kronik hastalığı bulunan tutulanların ilaçlarının, nezarethane görevlisi tarafından kullanım saatlerine riayet edilerek dağıtımının yapıldığı belirtilmiştir.
51. Şubede iki adet ifade alma odası, bir adet müdafî görüşme odası, bir adet müracaat odası bulunmaktadır.

52. İfade alma odasında yeterli sayıda masa, sandalye mevcut olduğu, ayrıca odada ifadeyi alacak görevlilerin kullanacağı teknik malzeme ile ifade sürecinin baştan sona sesli ve görüntülü bir şekilde kaydedilmesini sağlayan güvenlik kamerasının da bulunduğu görülmüştür.
53. Müdafî görüşme odasında müdafî görüşüne uygun şekilde; kamera ve ses kaydı sisteminin bulunmadığı ve kapılarının ses geçirmeyecek özellikte olduğu gözlemlenmiştir. Odanın, dışarıdan içerinin görünmemesini sağlayan renkli cam sayesinde müdafî görüşme odası aynı zamanda teşhis odası olarak da kullanılmaktadır.
54. Müracaat odasında tutulanlarla ilgili ilk tespitler yapıldıktan sonra ifade alma işlemleri yapılmaktadır. Ayrıca bu odada mağdur olan kişilerin şikâyetleri de alınmaktadır. Ziyaret sırasında dolandırıcılık suçu mağduru iki kişinin bu odada görevli personele şikâyetlerini ilettikleri görülmüştür.
55. Merkezin giriş katında bir adet bekleme odası bulunmaktadır. Odada şilte kaplı oturma yeri ve demir parmaklıklı balkon bulunmaktadır. Gözaltına alınan tutulanlar, nezarethaneye konulmadan önce bu odada bekletilmektedir. Ayrıca, alkollü tutulanlar açısından alkol tesirinin geçmesi veya ajite tutulanların sakinleşmemelerin sağlanması gibi amaçlar ile anılan kişiler burada bekletilmektedir.
56. Nezarethaneye alınanların kayıt defteri Heyetimizce incelenmiş ve Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmelik'in 12. maddesinde belirtilen hususların defterde yer aldığı, kayıtların eksiksiz tutulduğu ve görevli Cumhuriyet Savcısı tarafından da bu defterin düzenli olarak incelendiği anlaşılmıştır.
57. Nezarethane koridorunda; Emniyet Genel Müdürlüğü Nezarethane Talimatnamesinin, Burdur Baro Başkanlığınca hazırlanmış Şüpheli Hakları Metninin ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin asılı olduğu görülmüştür.
58. Şubeye yabancı uyruklu şahısların alınması durumunda ilgili makamlarca ve İl Göç İdaresi Müdürlüğüne belirlenen tercümanlar eşliğinde işlemlerin yürütüldüğü belirtilmiştir. Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün 11.10.2021 tarihli ve 83383 sayılı yazı ile İçişleri Bakanlığına gönderilen ve yabancılara yönelik hazırlanan yakalama ve gözaltına alma tutanağı ile şüpheli ve sanık hakları formlarının şahısların konuştukları yabancı dile göre İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça ve Arapça dillerinde çevirilerinin kullanımına sunulduğu belirtilmiştir.

59. Nezarethane güvenlik kameraları 7/24 kayıt yapmakta ve kayıtlar 60 gün geriye dönük olarak saklanmaktadır. Kameraların genel elektrik ağına bağlı olmadığı özel korumalı PolNet elektrik UPS ağına bağlı olduğu, bu nedenle de herhangi bir elektrik kesintisi yaşanmadığı, elektrik kesintisi yaşanması durumunda bile emniyet birimlerine ait jeneratörün devreye girmesiyle elektrik ihtiyacında aksaklık yaşanmadığı ve böylece güvenlik kameralarının kesintisiz bir şekilde kayıt yapabildiği belirtilmiştir. İlaveten kamera açılarında herhangi bir kör noktanın bulunmadığı da görülmüştür.
60. Heyetimizce nezarethane ışıkları kapatılarak kamera görüntülerinin karanlıkta nasıl kayıt aldığı test edilmiş olup kameraların gece görüş özelliğine sahip olmadığı tespit edilmiş ve İdarece bu duruma, gece vakti nezarethane ışıklarının kapatılmaması şeklinde çözüm bulunduğu anlaşılmıştır. Ancak söz konusu uygulama nedeniyle odalarda tutulanların uyumalarına engel olacak derecede aydınlığın oluştuğu görülmüştür.
61. Şubede yeterli sayıda kadın ve erkek personelin bulunduğu, olağanüstü durumlarda personel sayısının yetersiz kalması halinde ise diğer birimlerden geçici olarak personel görevlendirildiği İdare tarafından belirtilmiştir.
62. Emniyet personeline insan hakları konusunda kurs, seminer vb. eğitimler verilerek bu hususta duyarlı olmalarının hedeflendiği belirtilmiştir. Bu bağlamda insan hakları konulu toplam 20 farklı eğitim düzenlenmiş ve 828 emniyet personelinin insan hakları alanında bilgi sahibi olması sağlanmıştır.
63. Ziyaret tarihinde Asayiş Şube Müdürlüğü tarafından gözaltına alınan bir tutulanla birebir görüşme gerçekleştirilmiştir. Kişi tutulduğu süre boyunca herhangi bir kötü muamele ile karşılaşmadığı, personel tarafından haklarına ilişkin bilgilendirmelerin yapıldığı, hastaneden sağlık raporunun alındığı, ailesine haber verildiği, giriş işlemleri sırasında eşyalarının alınarak dolaba koyulduğu ve ayakkabısı çıkartılarak kendisine plastik terlik verildiği hususlarını Heyetimizle paylaşmıştır. Tutulan, yaşadığı mide rahatsızlığı nedeniyle polisevinden getirilen yemek yerine eşinin getirdiği yemeği yemesine İdarenin izin verdiğini de eklemiştir.
64. Nezarethanede ayrı bir mescit bulunmaktadır. Tutulanların mescitte namaz kılmasına izin verildiği veya talepleri halinde nezarethane odalarına seccade verildiği belirtilmiştir.

2.3. Çocuk Şube Müdürlüğü

65. Çocuk Şube Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü ana hizmet binasına yaklaşık 4,5 km uzaklıkta müstakil bir binada bulunmaktadır. Diğer şubelere halkın yoğun olarak giriş çıkış yapması ve bu şubelerdeki personelin resmi üniformalar ile görev yapması gibi nedenlerle Şubenin ayrı bir hizmet binasına sahip olmasının İdare tarafından tercih edildiği ifade edilmiştir. Çocuklarla ilgili yapılan işlemler, sivil personel ve sivil araçlarla yürütülmektedir. Müdürlükte bir nezaret odası, bir ifade alma odası ve bir de avukat görüşme odası bulunmaktadır.
66. Şube giriş katında bir adet nezarethane odası bulunmaktadır. Nezarethane odasının azami kapasitesinin beş kişilik olduğu ancak özellikle ikiden fazla suça sürüklenen çocuğun birlikte burada tutulmadığı belirtilmiştir. Ziyaret tarihinden en son iki ay önce nezarethanenin kullanıldığı nezarethane kayıt defterinden anlaşılmıştır.
67. Nezarethane odası 11,81 m² (en:3,15, boy:3,75, yükseklik: 2,52) alana sahiptir. Nezarethanedeki oturma yerinin; yere ve duvara sabitlenmiş, yumuşak şilte ile kaplı olduğu, kullanıma hazır temiz battaniyelerin de odada bulundurulduğu ve nezarethane genelinin temiz olduğu gözlemlenmiştir.
68. Nezarethane odasının demir parmaklı kapısının üstünde stor perde bulunmaktadır. Bu perde kapatıldığında nezarethane odası görünmemektedir. Suç mağduru çocukların Şube binasına getirildiklerinde, demir parmaklı kapının ve nezarethane odasının psikolojilerinde olumsuz etki oluşturmaması amacıyla bu perdenin kullanıldığı belirtilmiştir.
69. Personel tarafından nezarethanelerde çocuk-tutulanların herhangi bir ihtiyaçları olup olmadığını tespit etmek üzere yarım saatlik aralıklarla kontrollerinin yapıldığı belirtilmiştir. Ayrıca bu rutin dışında tutulan çocukların nöbetçi personele seslenerek veya kameraya el sallayarak ihtiyaçlarını iletebildiği bilgisi verilmiştir. Ancak bunların dışında odalarda acil çağrı butonu bulunmadığı görülmüştür.
70. Şube nezarethanelerinde havalandırma ve soğutma sistemi bulunmamakta olup havalandırma ihtiyacı demir parmaklıklı pencereler aracılığıyla sağlanmaktadır. Demir parmaklıklı pencerelerden odaya yeterli düzeyde doğal ışık girmektedir. Odaların ısınması ise merkezi kalorifer sistemine bağlı petekler ile sağlanmaktadır.
71. Nezarethanelerin, rutin (günde bir defa) temizlikleri dışında; tutulanların gözaltı işlemleri öncesinde ve işlemleri bitip nezarethaneden ayrılmalarının akabinde görevli personel tarafından

temizlendiği ifade edilmiştir. Bununla birlikte nezarethane odalarının bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi amacıyla düzenli olarak (haftada iki defa) dezenfekte edildiği de eklenmiştir.

72. Şubenin nezarethane bölümünde; birer adet tuvalet ve banyo ile engellilerin kullanımına uygun olan ayrı bir tuvalet bulunmaktadır. Ziyaret tarihinde engelli tuvaletinde iki adet tutunma barı ve acil durum butonu yer aldığı, tüm banyo ve tuvaletlerin gerekli hijyen koşullarına sahip olduğu, sabun ve tuvalet kağıtlarının da hazır bulundurulduğu gözlemlenmiştir.
73. Heyet tarafından, banyolardaki sıcak su akışı kontrol edilmiş, duş almaya imkân verecek ölçüde sıcak suyun aktığı anlaşılmış; bununla birlikte banyolarda tutulan çocuklar için yaş gruplarına uygun havlu, şampuan ve diğer temizlik malzemeleri hazır bulundurulduğu görülmüştür.
74. Şubedeki çocuk-tutulanlara yemeklerin üç öğün şeklinde polisevinden sağlandığı, bazen çocuk-tutulanların gelen yemekleri beğenmemesi üzerine personelin kendi bütçelerinden çocuk-tutulanlar için dışarıdan yemek alabildikleri, içme suyu ihtiyaçlarının ise 200 ml kapalı pet bardak sular ile sınırsız bir şekilde sağlandığı belirtilmiştir.
75. Şube personelinin özel beslenme ihtiyacı olan çocuklar konusunda bilinçli olduğu görülmüştür. Şube personeli tarafından, çölyak ve diyabet gibi rahatsızlıkları bulunan çocuklara özel gıda temini konusunda Heyetimize detaylı bilgilendirmelerde bulunulmuştur.
76. Çocuk-tutulanların acil yardıma ihtiyaç duyması halinde 112 Acil Çağrı Merkezinden ambulans istendiği, ilk müdahalenin sağlık görevlileri tarafından yapıldığı, hastanede tedavisine devam edilmesine karar verilmesi durumunda ise bu çocukların personel refakatinde hastaneye sevk işlemlerinin sağlandığı ve uygun tedavisinin hastanede gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.
77. Kronik rahatsızlığı bulunan çocuk-tutulanların sürekli ilaç kullanmaları gerektiği hallerde adli doktor raporunda bulunan ilaçların, nezarethane görevlilerince kullanım saatlerine riayet edilerek bu çocuklara dağıtım yapılarak ilaçlara erişimlerinin sağlandığı ifade edilmiştir.
78. Şubede tutulan çocukların avukat, sosyal çalışmacı vd. görevlilerle görüşme yapması için kullanılan bir adet avukat görüşme odası bulunmaktadır. Odada 1-17 yaş arası çocuklara uygun olacak çeşitlilikte televizyon, kitaplık, oyuncak ve renkli sandalyelerin bulundurulduğu görülmüştür.

79. Mağdur çocukların ifadeleri, Baro tarafından görevlendirilen avukatlar eşliğinde video kameraya alınarak yapılmakta, görüntüler tahkikat evrakına eklenerek Cumhuriyet Savcılığına gönderilmektedir. Bu şekilde ifadeler kayıt altına alınarak, mağdur çocukların adli süreçte tekrar ifade vermesinin önüne geçildiği belirtilmiştir.
80. Cinsel istismar, taciz gibi olayların bulunduğu vakalar için yapılan ön görüşme sonrasında Cumhuriyet Savcısının talimatı doğrultusunda olayla bağlantılı çocukların iş ve işlemlerinin ÇİM (Çocuk İzleme Merkezi) tarafından yürütüldüğü ifade edilmiştir.
81. Şubede, tam zamanlı çalışan bir sosyal hizmet uzmanı bulunmaktadır. Sosyal hizmet uzmanı suça sürüklenen çocuklarla özel görüşmeler gerçekleştirmekte ve ifade alma süreçlerine katılım sağlamaktadır. Ayrıca olayın konusuna göre tutulan çocukların ailelerine bilgilendirmeler yapmaktadır.
82. Şubede iki adet güvenlik kamerası bulunmakta olup 7/24 kayıt yapan bu kameralar 40 güne kadar kayıt saklayabilmekte ve elektrik kesintisi olması halinde bile 24 saat kayıt halinde bulunmaktadırlar.
83. Şubede 2019 yılından itibaren tutulan nezarethane kayıt defteri bulunmakta olup İdarece düzenli olarak tutulan bu defter görevli Cumhuriyet Savcısı tarafından da incelenmektedir. Ziyaret tarihinde kayıtlarda herhangi bir eksikliğe rastlanılmamıştır.
84. Burdur Çocuk Şube Müdürlüğüne 15.11.2021 tarihli Valilik oluru ile 15.11.2021 – 17.05.2022 tarihleri arasında Aile ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne bağlı 7 çocuk evinde kalan 38 çocuğa yönelik çocukların geleceğe güvenle bakmaları, devletin tüm kurumlarının yanlarında olduğunu hissetmeleri amacıyla “*Hikâyenle Model Ol Geleceğe Umut Ol*” projesi yapılmıştır. Proje kapsamında Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü personeli tarafından çocuk evlerinde kalan çocuklara teknoloji bağımlılığı ve güvenli internet kullanımı konularında eğitimler verilmiş, Antalya hayvanat bahçesi ve lunaparkına eğlenceli geziler düzenlenmiş, rol modeller tarafından çocuk evlerine ziyaretler gerçekleştirilmiş ve proje kapanışında yemek düzenlenerek çocuklara çeşitli hediyeler verilmiştir.
85. Korumaya muhtaç olduğundan şüphe edilen, evden veya bulunduğu kuruluştan kaçan, sokakta yaşayan, oturduğu yeri haber vermekten aciz, mülteci veya refakatsiz çocukların Şubeye getirilmeleri durumunda; kimlik tespiti, muhafazanın sağlanması, kanuni temsilcilerinin araştırılması gibi işlemler yapılırken çocuğun nezarethaneye konulmayarak avukat görüşme

odasında tutulduğu, işlemlerinin tamamlanmasının akabinde haklarında idari veya adli makamlarca verilen kararın niteliğine göre bu çocukların ilgili kuruluşa veya kanuni temsilcilerine teslimlerinin yapıldığı belirtilmiştir.

86. 2021 yılında Şube personeline “*İnsan Hakları, İnsan Hakları ve Orantılı Güç Kullanımı, Bilgi Toplama Faaliyetlerinin İnsan Hakları Yönüyle Değerlendirilmesi, Açılış ve İnsan Hakları*” gibi birçok eğitim aldırılarak personelin insan hakları alanında bilgi sahibi olmasının sağlandığı belirtilmiştir.

3. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

87. TIHEK’in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda işbirliği esasına dayanmaktadır. Müdürlükler tarafından, ziyaret heyetinin bütün bölümlere bekleilmeksizin erişimi sağlanmış, tutulanlarla izole görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, hem İl Müdürlüğü hem de ziyaret edilen diğer Şube Müdürlükleri İdarelerinin ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği işbirliğine açık tutumları ziyaret Heyetimiz tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

3.1. Burdur İl Emniyet Müdürlüğüne Tavsiyeler

88. Avrupa İşkencenin Önlemesi Komitesi (AİÖK)’nin “*Nezaretheki kişiler gerektiğinde temiz ve düzgün şartlarda doğal ihtiyaçlarını karşılayabilmeli ve uygun yıkanma imkânlarına sahip olmalıdır.*”² tavsiyesi uyarınca; ziyaret edilen Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü ve Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği nezarethanelerinde yapılan tespitler sonucunda; banyo ve tuvalet girişlerine bu bölümlerin hangi cinsiyet grubuna tahsis edildiğine ilişkin işaret ve tabelaların asılması, banyolardaki sıcak su sorununun giderilmesi ve banyo-tuvaletlerin temiz tutulması konusuna özen gösterilmesi,
89. Ziyaret edilen TEM Şube Müdürlüğü ve Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği binalarında engelli rampasının bulunmadığı ve gözü altında bulunan engelli bireyler için Şubelerin tuvalet ve banyo bölümlerinde tutunma barı gibi kolaylaştırıcı fiziki donanımların da bulunmadığı göz önüne alındığında; BM Engelli Hakları Sözleşmesinin 14’üncü maddesinde

² Avrupa İşkencenin ve İnsanlık dışı veya Onur kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi AİÖK Standartları, CPT/Inf/(2002) 8, para. 42.

yer alan; *“Taraf Devletler engelli kişiler eğer herhangi bir süreç sonunda özgürlüklerinden mahrum edildiyse; bunun diğer bireylerle eşit koşullar altında yapılmasını; engellilerin uluslararası insan hakları hukukuna uygun olarak güvencelere sahip olmasını ve makul düzenlemeye ilişkin hükümler dâhil olmak üzere Sözleşme'nin hedefleri ve ilkeleriyle uyumlu muamele görmesini sağlar.”*³ hükmü uyarınca TEM Şube Müdürlüğü ve Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği nezarethanelerinde engelli dostu uygulamalar tesis edilerek bu Şubelerin engelli-tutulanlara uygun hale getirilmesi,

90. TEM Şube Müdürlüğü ve Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği nezarethanelerinde battaniyelerin kenar bantlarının sökülmediği görülmüştür. AİÖK'nin *“Polislerin nezaret altında bulunan kişilere karşı görevleri, bu kişilerin güvenliğini ve fiziksel sağlığını sağlamak sorumluluğunu da içerir. Nezaret bölgelerinin uygun biçimde denetlenmesi, polisin üstlendiği görevin ayrılmaz bir parçasıdır.”*⁴ tavsiyesi uyarınca nezarethanelerde tutulanların kendilerine zarar verme ihtimalinin önlenmesi için battaniyelerin kenar bantlarının sökülmesi,

91. Nezarethanelerde tek kullanımlık seccade bulundurulması,

92. AİÖK'nin *“Bütün polis hücreleri, içinde bulundurulan kişi sayısına göre makul büyüklükte olmalı ve gerekli ışıklandırma (uyku süresi hariç, okumaya yetecek kadar ışık) ve havalandırma şartlarına sahip olmalıdır; tercihen hücrelerde doğal ışık olmalıdır.”*⁵ tavsiyesi uyarınca TEM Şube Müdürlüğü ve Cumhuriyet Şehit Kemal Sunar Polis Merkezi Amirliği nezarethanelerinde oda aydınlatmasında kullanılan projektör lambaların günün 24 saati açık vaziyette olması ve doğrudan tutulanların odalarına karşı konumlanması sebebiyle tutulanların uyumaları bakımından sorun teşkil edeceği düşünüldüğünden bu uygulamadan vazgeçilerek aydınlatma konusunda tutulanların dinlenmesine ve uyumasına imkân verecek şekilde yeni çözümlerin bulunması,

93. TEM Şube Müdürlüğünde ayrı bir müdafî görüşme odası bulunmadığı, tutulanların müdafî görüşmelerini personel odasında gerçekleştirdiği ve bu odanın da yeterli fiziksel koşullara sahip

³ Birleşmiş Milletler (BM), Genel Kurul, Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme, A/RES/61/106 (2006), m.14.

⁴ Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi AİÖK Standartları, CPT/Inf/(2022) 92, para. 48.

⁵ Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi AİÖK Standartları, CPT/Inf/(2002) 7, para. 42.

olmadığı göz önüne alınarak, AİÖK'nin “Avukata erişim hakkı polis gözetimi altında tutulan bireylerin üç temel hakkından biridir.”⁶ hükmü ile Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 21'inci maddesinde yer alan “Şüpheli veya sanık vekâletname aranmaksızın müdafî ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duyamayacağı bir ortamda görüşebilir.(...) Her kolluk biriminde görüşme için uygun şartları haiz görüşme odası ayrılır.”⁷ hükmü uyarınca ulusal ve uluslararası standartlara uygun müstakil bir müdafî görüşme odasının hazırlanması,

94. Avrupa Cezaevi Kurallarının 18.2 ve 52.4 maddelerinde yer alan “Mahpusların personel ile gecikmeksizin irtibat kurmasını mümkün kılan bir alarm sistemi olmalıdır.” ve “Tüm mahpusların, gece de dâhil olmak üzere, günün her saatinde personel ile iletişim kurabilmesine imkân sağlanmalıdır.”⁸ tavsiyeleri gereğince İl Emniyet Müdürlüğünün tüm Şubelerinin nezarethane odalarına acil durum butonu konulması,

95. AİÖK'nin “Şüphelilerin sorgulanması, tatminkâr bir biçimde yapılabilmesi için özel eğitim gerektiren ve uzmanların yapması gereken bir iştir. İlk olarak ve özellikle, sorgulamanın amacının tam olarak ne olduğu kesin olarak belirlenmelidir; amaç, sorgulamayı yapan memurların gözünde suçlu olduğu varsayılan bir kişinin itiraf etmesini sağlamak değil, incelenmekte olan konu hakkında gerçekleri öğrenmek için doğru ve güvenilir bilgilere ulaşmak olmalıdır. Şüphelilerin sorgulanması sırasında uygulanacak davranış kurallarının belirlenmesi, kolluk kuvvetlerinin uygun eğitimi almasına ek olarak, yukarıda belirtilen amaca uymalarını çok kolaylaştıracaktır.”⁹ tavsiyesi uyarınca; Müdürlük ve bağlı merkezlerde görev yapan personelin hizmet içi eğitim müfredatına, “insan hakları”, “tutulanlara ve özellikle hassas gruplara yönelik muamele” ile “BM'nin İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi (İstanbul Protokolü)” dahil olmak üzere işkence ve kötü muameleyi inceleme ve belgelendirme konularının dâhil edilmesi,

hususları tavsiye edilmektedir.

⁶ Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi, AİÖK Standartları, CPT/Inf/(2002) 15, para. 40.

⁷ Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği, m.21.

⁸ Avrupa Cezaevi Kuralları, md. 18.2 & 52.4.

⁹ Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi AİÖK Standartları, CPT/Inf/(2002) 9, para. 34.